

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

helyben házhoz szállítva vagy vidékre postán küldve

egész évre . . . 6 K - f

fél évre . . . 3 K - f

negyed évre . . . 1 K 50 f

Egyes szám ára

:: 10 fillér ::

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SOPRON, Ó-GABONATÉR 18.Hirdetéseiket felvesz
és jutányosan közöl
a KIADÓHIVATAL.

Laptulajdonos és felelős

szerkesztő:

RÁTS GYULA**MESZELÉNIK MINDEN
VASÁRNAP.****ELŐRE**
A SZERETET NEVÉBEN**FÜGGETLEN
BETILAP.****Amit akarunk és miként akarjuk.****A szeretet ünnepeén a szeretet nevében kopogunk.**

A közéletben és mindenben, a mi azzal összefügg, e szó szeretet szokatlanul hangzik és mint programm tán még nevelésnek is tűnik. Hisz úgy tudjuk, hogy a harc mindennapi kenyérért véres tülekedés, melyet a szükségén kívül az irigység, megvetés, udor, harag és gyűlölködés szült, úgy tudjuk, hogy ónos érdekekért nemtelen eszközökkel küzd, úgy fegyvere az árnyán, célja a halalom, amire a szeretetnek semmi köze, ahol a szeretetet soha senkinek kereste.

És mi mégis csupán a szeretet nevében kérünk figyelmet.

Mi úgy érvelünk:

Az állam alkotó eleme a család, a családnak teremtője és fenntartója pedig a szeretet. Ha tehát a társadalmi szervezet az állam fenntartását, a közjólét megteremtését és gyarapodását célzó intézkedések összege, úgy lehetetlenek tartjuk, hogy cselekvését más, mint ezek teremtő eleme, a szeretet vezérelje.

Hogy eddig miért volt társadalmunknak és az ezzel összefüggő összes szerveinek csupán a romboló emberi szenvedélyek a vezére és bennük a szeretetet miért keresnek hiába, ezt ezáltal firtatni nem akarjuk. Keresse a választ mindenki a saját lelkeben — és meg fogja találni.

De hogy ezen válasz visszariasztó képe nem játszotta az utolsó szerepet zászlobontásunknál, az bizonyos.

Mi a jót a nemessel akarjuk elérni.

Mi a szeretet, az őszinte, igazi felebaráti szeretet törhetetlen hatalmával akarunk győzni. Győzni a közérdek egyetlen elképzelhető realis alapjával, az egyenlőség és testvériség egyetlen igaz lényegét képező elemével, a szeretettel.

Óhajunk a népjólét, fegyverünk a szeretet.

Lapunk programot nem ad. Van jó program, sok jó és nemes törekvés elég. Támogatunk mindent, ami a közérdek javára szolgál. De hangsúlyozzuk, hogy ott leszünk mindenütt, hol a nép, a kisemberek érdeke forog kockán, valamint kivesszük részünket minden gazdasági kérdésből és testestől-lelkestől az elnyomottak és szűkölködők szolgálatába szegődünk.

Annak az új tömbörülésnek leszünk zászlóvivői, mely, mint mondtuk, a jót a nemessel akarják elérni.

Minek lelke van, nem lesz ellenségünk. — De kinek szíve is van, velünk lesz.

Ezáltal meg tán kicsi gárdával kell tünk indulnunk, de bíznak és hiszünk, hogy az csakhamar hatalmas karavánná fog gyarapodni. A cél és eszköze egyaránt biztató.

Előre hát a szeretet nevében!!!**Gummisarok, cipókrém, cipósámfa, cipókötő, szallagtartó, gyöngycsokor**
és mindennemű díszmű bőrök nagy választéka.
Világhírű „OSULLIVAN” gummisarok
és „IDA” cipókrém egyedül raktára**FLEISCHER JÓZSEF UTÓDA**
bőrkereskedésében
SOPRON, SZÉCHENYI-TÉR 20.**STESSEL SIMON, Deák-tér 4. szám**
mindennemű faanyag és tűzifa raktár.

Előre!

Egy pillantás a mindenség fekköltébe hamar meggyőz bennünket, hogy minden ami e világban volt, van és lesz, főleg két osztályba sorozható. Az egyik osztályba azt, ami már foszlalásnak indult s csupán multja van. — a másikba pedig azt, ami fejlődik, virágzik, a mié a jövő!

Igy lehetne osztályozni az embereket is. Mert hisz itt e világban minden a természet szent és törhetetlen törvénye után igazodik, melynek hatása alól senki és semmi ki nem vonhatja magát. Az emberiség egyik része, tehát hasonlóan bizonyos foglalkozásokba, megszokta immár az őt környező piszok, szemetet és büzt, a másik része — mint a pók — megvetve halóját, undok, vedelt rejtekezől lesi „bamba” prédáját. — És ebbe az osztályba tartoznak mindazok kik a maradásig, önérdék, irigység és gyűlölködés szolgálatába szegődtek, kik ma, sajna többséget alkotva uralkodó fogják embertársainkat mindaddig, míg az önzetlenség, nemeslelkűség és igaz felebaráti szeretet hatalmukat megtröve, őket a tisztia, szebb jövő felé magával nem ragadja.

Ma az emberiségnek még csak elenyésző, csekély részét uralkodó az utóbb felsorolt érzelmek, de vannak már, kik sohasem kérdik miként fog fűrészdög, „díjaztatni”, hanem derekasan neki fognak a köziót célzó munkának, szorgoskodnak, építenek és ha kell bontanak is. De azután a milliói áldása kísérni minden léptüket! Ők a világ utóói, ők a világ kertészei és csak nekik köszönhető minden jó és szép, ami a földön volt, van és lesz. Megismerjük az embert szerényeségen, éies elméjén, nemes jellemén, rendes háztáján, szép kertjén és földjén, de főleg szívén. Ez nem ismeri az irigységet, az enyét, a kétértelműséget, a színelőző ájtatoskodást, a más vagyona vagy jólete után való sópánkodást, de tőrdre sem rogyik minden balvány, vagy fényes külsejű, sokat ígérő káprázat előtt. — Neki nem kell irtó törvény, sem bíróság, sem bíróné, mert lelke, szíve öntötte az ég ura a leg-szentebbe, a legigazabb, törvényét a szeretetet s nincs e világban erő, amely egyenes utjáról leírta téríteni.

Ezek és hívőnek számára készílték a most megjelenő lapunkat. Jelszavunk: Előre a szeretet nevében!

Aki nem érez velünk s nem érez lelkében elég erőt, hogy velünk egyetemben elbírja a lenézés, szükségkép még tán a guny keszervel is, az tegye felre a lapot, mert ezek részére nem íródik lapunk. De azok, akik velünk éreznek, megundorodtak már az őket környező sok nemtelen szenvedélyektől és érzik, hogy akár csak kevés jóakarattal, de igazi felebaráti szeretettel minden jóra fordítható, azok lépjünk mind holttáiban hájjel, bajtársaink közt és velünk tartva, mert velünk lévén a szeretet, miénk a jövő is.

Előre hát, előre a szeretet nevében.

Grubacserey Károly.

KÖZGAZDASÁG.

A telepítés — parcellázás.

(h.) A „Soproni Napló” 282. számában a földművelési minisztérium költségvetésében nyilvánuló birtokpolitikát bírálva, teletje veszektelmes következtetésekre jut.

Nem akarunk a „S. N.”-vel polemizálni, de attól tartunk, hogy az ott kifejezésre jutott és erre vonatkozó felhívás, jobban mondva fejtetés irányzatot, amiben ugyan e tárgyról szóló, de más szempontból kiinduló, a „Nevezet” 282. számában megjelent cikk megerősít és így nem hagyhatjuk ezt szó nélkül.

A „S. N.” abból a feltételeből indul ki, hogy gazdasági bajainknak nem annyira a birtok megosztás, mint inkább a birtok rossz kihasználása az okozója és úgy véli, hogy kormányunk birtokpolitikájának a kiindulási pontját is ezen alaptétel képezi. Ebből kifolyólag azután megleően udvozi kormányunknak a telepítés körül felvetett legújabb irányú törekvéséget és arra a végkövetkeztésre jut, hogy a kormány általában gondoskodik új októ-rendszerre által a telepítés kérdése teljesen kielégítő megoldást nyert, amialt birtokpolitikánk oly helyzetbe jutott, hogy csak „a mezkedett után a többi tovább haladnunk és gazdasági megerősödésünk biztos alapja leendő az erős magyar államnak”.

A frázis szép, de, bocsánatot kérek, teves az okfejtésnek minden mondata, minden szava, betűje.

Nem azonosítjuk magunkat a kormány birtokpolitikájával, de annyira, mint a „S. N.”, még sem beszéljük le érteket. Mert feltételezni azt, hogy kormányunk a telepítéssel a birtokpolitikai kérdések egész komplexumát már megoldottnak tartja, annyit tesz, mint róla kirihatalan jelzőtű korlátoltságot feltételezni.

Ellenkezőleg. A kormány minden törekvése adirányú, hogy a földhöz ne igényt kielégítse és birtokpolitikája, igen helyesen, immár közel kizárólag csupán a helyes birtokmegosztás kérdése körül mozog.

Ugy áll a dolog, hogy maga a kormány is igen szívesen nyúlna a legérvesebb, sőt legszűkebb eszközökhöz is, ha a legelőtelteusebb magánérdekek és az osztályhatalom darabfeszékei nem fenyegetnek. Így azután politikájában a telepítés csak azért játszik oly előkelő szerepet, mert ezáltal azonnal jobbat elérhető állítani nem tud, helyesebben: nem mer.

A „Nevezet” mindent úgy nagyjaból el is ismeri. Teljesen a „helyes” birtokmegosztás elvi álláspontra foglalja el. Csak a nagy szűkebb körű apró részletek való feldarabolását ellenzi. Ugy véli, hogy egy-eké hold föld a megjelítésre nem elegendő és ennek önálló megművelése csak növelné a köznyomot. Így apró parcellák nem is lehet oszkrősen gazdaságosak — mondja —, tehát inkább szomni a napok, mint ily nyomok. Ki is kel a parcellázás ellen emberiségben.

Mindkét fejtetés sajátságos egyértelműséggel a parcellázásról hallani sem akar. Az egyik úgy tudja, hogy kioktatva a népet a föld mikénti megművelésére, meg is adta már a hozzávaló területet, s, ami — nincs, de nem is kell; a másik meg azt mondja, hogy miután germadával nem adhatunk, nem adunk semmit sem.

Nem bocsájtozunk ezen — hogy is jellemzően okfejtések boncolásába, de a városi 728 kat. holdas birtokszek — behirdetése napirenddel áll és ezen birtok behirdetése 512 gazdasápolgár egyetemlegesou tart igényt. És így csak azért reagáltak ezen cikkre, mert tudjuk, hogy mennyire fátanak bizonyos körök a városi birtokrészek a „mezőtiabosok” által való behirdetésének „pusztia gondolattól is; mert tudjuk azt is, hogy mily eszközökkel küzdenek ezen eshetőség ellen.

Ugyanis attól tartunk, hogy ezen, kormányunk birtokpolitikáját bíráló fejtetések tulajdonképp csak kungulóképek cikkességek a legközelebb napirendre került birtokbirtokpályázat ellen, amennyiben animoztatjuk már eleve kormányunk állítólagos intenciójával leplezik. Ki kell tehát jelentenünk, hogy meggyőződésünk szerint a kormányunk ily szűkebbi felhívástól tivol áll.

Birtokok birtok szövetkezetei által való behirdetéséről a kormány nem kerül szembe oly tényezőkkel, melyek elvi állásponinjának érvényre emelését gátolnák. Az ő részéről tehát a szövetkezet támogatását jogosan elvárjuk. Az ellenkezővel hiába így szigetnek bennünket.

Egy azonban bizonyos. Azt a dicsimnuszit, mit a két kormányi szaktárs az érintett fejtetéseknek kormányunknak zeng, a felmazaralt ugyancsak meg fogja köszönni. Feltéve természetesen, hogy tudomást vesz rólok.

Uj adó Sopronban. A városi tanács egy ízben már megkísérelte az ásványvizet és a szikviz megadóztatását a közgyűlésben keresztült erőszakolni. Akkor Zsombor Géza közvirehárnyósági bizottsági tag érleles fellépése akadályozta meg ezt. Főleg a kis embereket terhelő adó behozatalt, most azonban e rem újra kísér. A város jogúgyi bizottsága az erre vonatkozó szabályrendeletet már is tárgyalta és a közgyűlésnek elfogadásra ajánlotta. Ezen bizottsági gyűlésen csak Schwarzer Sándor de tiltakozott a nép ilyen újabb igazságtalan megadóztatása ellen, míg Héring és Berecz lazasias felbuzdulásukban azt javasolták, hogy a külföldi ásványvizet kétszeres áddal terheltsenek. E javaslat el is lett fogadva.

Miután, amint ösmeretes, külföldi ásványvizet máint annyi is nyúrdom kizárólag csupán szegényebb anyagi viszonyok között elő beletek orvosi rendeltet alapján fogyasztanak, a jogúgyi bizottság ezen pótválasztás mikénti gondolkodásának legényesebbi bizonyosága.

De azért ne hozsunk elhamarkodott ítéletet a törvénynek értelmeben alkotni hivatalú városunk „nagyra” felett. Felőlük csak a legelőteltebb által szuggertált felhívás beszél. Annakideg Zsombor Géza volt az, aki az ásvány- és szikvizadó helyett a kártya- és posztdóadó javasolta. Bár ezen adó jóval kedvezőbb anyagi eredményt kecsgezett volna, a közgyűlés megis elvetette. És ugyilátszik helyes előzértebb kifolyólag, mert most nemrégiben Arad városra kért ily áddom ki-veléséhez engedélyt, ezt azonban most a kormány tagadta meg.

Mi ezt is megérjük. A kormány forrásai is élni akarnak, de miként volna ez lehetséges, ha egyetlen támaszuk, a vastagerényűiek és deszterik ellenségséggé válnának.

Csakhogy? Élni akar — és ehhez ugyan-nyom joga van — a szegény embernek is. Ha nem lehet megadóztatni a kártyát és a posztdót a nagy utat miatt, még kevésbé szabad megadóztatni az ásvány- és szikvizet a kis-és beteg emberek miatt. Azt hisszük ez elege világos és méltányos.

Takaromány kiosztás. A földművelésügyi miniszter a cseri és újkéri tűzkárosultaknak 280 méterázas korpát 60% áronrendimény adományozott. A csernői és kapuvári kizsgazsók pótlógát még 3500 méterázas erőtakarmányt engedélyezett. Ezen engedély alapján a gazdasági egyesület 35 wagon kukoricát oszt a csernői és kapuvári kizsgazsók között.

A felépítési bizottsága behirdetése. Városunknak kirendelt bizottsága a felépítési bizottsága behirdetése érdekében a helyszínen az érdekeltekkel a tárgyalásokat már meg is indította. Az érdekeltek részéről mintegy 120-an vettek részt az értekezleten és azt a határozatot hozták, hogy a város minden megjelítésével szemben előnyben részesítik. Ezen megállapodást nyomban 40 aláírással meg is erősítették. Nagyon helyesen, közgaz-

dasági szempontból mindenesetre előnyösebb, ha ilyen vállalat egyes üzorsorok közébe kerül, kik tisztán önérdéküket istápolva, a közérdekre tekintettel nincsenek. Legújabbban az a terv merült fel, hogy a bányát a megre vagy az állam venne kezelés alá. A közérdek szempontjából ez ugyan egyre megy, de Sopron városra nézve úgy vélik, hogy itt volna az ideje, ha egyszer már lukratív vállalatot is venne kezelés alá.

Kapuvár—devecseri vasút. A kereskedelmi miniszter értesítette a vasutak közönségét, hogy további egy év tartására megadta az előmunkálati engedelmet Pörkölből Mihály családmin. földművelőknek és Hoffmann Flúpió keményszepetéri vállalkozónak arra a tervezett helyierőkú vasútra, mely a győr—sopron—ebenfurti vasút Kapuvár-Garta állomásából kiágazólag Kisfalud, Mihályi, Vadcsfa, Páli, Vág, Keményszepetéri, Magyarapocsa és a menhelyiágazás községek érintésével a m. kir. államvasutak Vindai állomásáig és innen Nemesszálók, Pörszálók, Dabrony, Vid. Vecse és Nagyüzölös községei érintésével a m. kir. államvasutak Devecser állomásáig vezetne.

A felsőpulya—túrjai vasút. Ujjabban egy vasutú tervről van szó, amely szerint a dunánúli helyierőkú vasutak részvénytársasága akarná feladótat kibővíteni. Ahg szült meg a terv s lám már három község kért engedélyt az előmunkálatokra. E három község Csepreg, Sárvár és Káld. Tervük szerint a vasút kiindulna a dunántúli helyierőkú vasutak Turje állomásától és menne Végred, Bögöte, Hosszperesztege, Egyvárlyra és Kán községek érintésével a szombathely—rumi helyierőkú vasút Rum állomásáig, továbbá Hosszperesztegtől Káld, Géce, Kissitke, Nagysitke községek érintésével a m. kir. államvasutak Sárvár állomásáig s folytatódna Rábásömjen, Rába-bogyoszló, Alsópályá, Rábakövesd és Zsedény községek érintésével a dunántúli helyierőkú vasutak Hegyfalú állomásáig, továbbá, Keménygerszeg, Pórlátdny, Mesterháza és Bó községek határain át a es. és kir. szab. déli vaspályára Bük állomásáig s innen folytatódna Csepreg és Locsmánd községek érintésével a sopron—köszegi helyierőkú vasút Felsőpulya állomásáig.

Csepkeverő-tanfolyam Szombathelyen. Egy szombathelyi leány, Bartos Mariska, kitüntetést végzette el a budapesti iparművészeti tanfolyam háziipari kurzusát és most Szombathelyen csepkeverő-(küli)-tanfolyamot nyit. Elvállal rege, halasi- és vertesipai tanítását, valamint a szakmába vágó megrendeléseket is. Tanfolyamokat felvezes és megrendelések eszközlőbetök: Bartos Mariskának, Kisfalud-u. 53. sz. Itt jegyezzük meg, hogy a Bartos Mariska kézművesei a lezuibóli iparművészeti kiállításra is kitüntetést nyereszültek.

Társulávekzetés alakítása. Fentőderénden 80 taggal társulávekzetés alakult. A szövetkezet tisztviselői: elnök Szabó János igazgatótanító, alelnök Márk Mihály, pénztáros Kuslics János. Igazgatósági tagok: Hadarics István, Haller István, Szántó János, ifj. Kuslics János, Licsmanni Pál, Mentess Perenc. A felügyelőbizottságba: Szabó István, Benecsis Márton, Horváth György választattak be.

Sopron városának közgyűlése.

Sopron, 1908. december 16.

A gyűlés igen gyéren volt látogatva. Talán felt a többség az előirányzat tárgyalása körül felmerülő nagy munkától, vagy visszahatsva volt ez a városi képviselő testületi választásoknak, mely annyi elégedetlenségnek és keserveknél okozója, mely — hogy a regiek nem jöttek, az újjak pedig — no azokról, kostonbba, valamivel atább.

A tárgysorozat első nyolc pontjának

elfogadása a város pénztára újabb évi 9790 korona terhet jelentett volna. Csupa, a pénzügyi bizottság által megajánlott fizetés-emelés és pótlék. A városi főmérnök megépítésével három új hivatalnokot kér. A városi párt és radikálisok azonban igen helyes álláspontra helyezkedtek és Szilvásy Márton dr. javaslataira mind a nyolc pont levetetett a napirendről.

Indítványát azzal indokolta, hogy az új választások folytán új év után a pártok erőaránya annyira megváltozik, hogy igazoltnak látszik, ha ezen évekre kiható terhek megajánlásával az új többségnek nem prejudikálunk, hanem amennyiben amúgy is csak néhány név halasztásról van szó, várók be az új arra beköszöntését és mutassák meg az urak, valjon gáncoskodással tudnak-e egyebet is. Ezen indítványt a közgyűlés el is fogadta, sőt rászavazott maga a reformpárt is, bár felszólalásokból nyilvánvalóvá vált, hogy mennyire fáznak az oly váratlanul és oly ellentétes többséggel rájuk szakadt hatalom felelőségetől. Sőt tan még egyébtől is.

A városi költségvetésnél e feletem meg erősebb kifejezést nyert és a reformpárt vezérszónoka Hering igen fogratékos leplezésével és általános derültség közepett bizonygatta, hogy nehéz feladatuk sikeres megoldásához mennyire hajlják a többi pártok közreműködését.

Lähne és Szilvásy felszólalása után a polgármester jelentést tudomásul vették általánosságban és elfogadták a költségvetést is.

A részletes vitánál csak kisebb módosításokat javasolt Rosenfeld dr., Lähne és Szilvásy dr.

A városi felvilágosítást kért a bérkocsi fuvarok, Holzmann a rendőrségi forgópisztolyok felett, melyek darabonként 50 koronába kerülnek. Ennyi pénzért már kis ágyút is lehet beszerezni, vélekedett Schranz általános derültség közepett.

Az állami felső realiskola tételénél Steiner G. a 8000 korona állami szubvenzió kieszközölése fejében Ciszmaria országos képviselőnek köszönetet akart szavaztatni. Kérvül azonban, hogy ez ügyben Ciszmariaának semmi érdeme sincs és így a köszönetnyilvánításból sem lett semmi.

Határozata ment, hogy a vízvezeték tisztja jövedelmét ne tökéletesítse, hanem a városi pótlózat csökkentésére fordítsaék. Ennek kapcsán szóvta Zsombor G. a Patzenhofer adóüggyet, melyet más helyen mellatunk.

Vegeredményül a közgyűlés a városi pótlódat 69 százalékalban állapítja meg, mely azonban abban az esetben, ha a hivatalnokok szaporítása és a fizetésemelések megszavaztatának, tetemesen emelkedne.

VÁROSI HIREK.

Sopron, 1908 december 17.

— Egy szegény sötömetes története. Valamikor réges régen, amidőn 48-asnak lenni még szegényen és bizonyos körökre nézve a városi „reform” párthoz (akkor még csak azt az egyetlen egy nevet viselő) tartozni ép oly veszedelmes volt, mint ma távol ma-

radni tőle, — a pártok, többek között az első kerülésben jólre volt szükséges. Kerestek, kutattak, de nem találtak. Elhatározták tehát, hogy a városi radikális pártból, mely mindenkor tisztán a legnagyobb magyar, Kossuth Lajos elvi álláspontján állt, a szükségessé kölesön kéri. A kívánatot, a jó barátság fejében, egy véghetetlen becsületességet személyelőben, kölesönkér meg is kapják. No, volt is erre öröm izraelben. (Akkor lehet hogy még Róma volt.) Midőn azután a négy férfi a radikálisok segítségével városi képviselőnek meg is választották, órási óvációkkal fogadták őt, felszentelték, megcsöketették és nyomban testestől lekesztöbe be is köleszték testületükbe. De mult az idő és köpönyök eredeti máza kopni kezdett. Megjutásuk sarga színt nyert. A kölesönbe vitt becsületessé természet azonban az új mezében felelte rosszul érezte magát. A sarga színt, mint az irigység szimbólumát sohasem szívelhette. De esküjére emlékeztöve tirt. Folyt azonban az idő tovább és a megjutott máz is fakóvá vált. — Kijavították — feketévelt. Becsületessé emberünk ezt már nem tűrhette szó nélkül. A reakció színen egészen komolyan felháborodott. Ellenéket csinált. Midőn esküjére való hivatkozással megkövetelték tőle, hogy legjobb barátja ellen a gályálon, tagadó választ adot; a „justament” állásponttal szemben külön véleményével éit: a „mezitlábásokat” védelmébe fogadta; szóval oly dolgokat művelt, melyek az új szóval semminké sem voltak egyeztetőek és helyzetét már-már tönkretelenné tette. Ekkor történt, hogy az anjany pártya újból, saját régi programja alapján kinalta meg mandatumát. Az ajánlatot becsületessé leike örömmel fogadta. Sorsa saját kezbe volt letéve. Csak fogadalmá révén hajtszárva vált sokszínű társaságk üzemeltetők volna napfényre juttatnia és megmenekül tőlük örökre. De nem tette. Becsületessé ember maradt. A „mezitlábások”-ra, azokra bízta a döntést, kikert annyit szenvedett, áldozott. Cserben hagyták-e, avagy lenyugodtak-e ők — nem kutajtok. Bizony azonban, hogy becsületessé emberünk reményében csalódott és nem csak hogy tarca meztö tovább volt kénytelen viselni, hanem még szabaddal kísérletét lakolnia is kellett. A szent közs törvényekébe élt áldottak, másokéba — az uraké pártúto bünet, egyházi átokkal sújtották és — üledéte, egygyacnak az egyházi átok terhe alatt — ügmondat a bójoktöte. De a szegény becsületessé sötömetes keserves sorsán ne essék meg túlságosan szívünk, mert mint értesülünk, az egyházi átok óta izlete naponta egy szak fehére és két szak fekete lisztel többet fogyaszt.

— Elkallódott ezreszek. Valakinek kezén?

— Nem. Legújabb ezek az ezeknek ment, melyekről most szölkünk. Elkallódtek nek.

— Nem akadt ki igényt tartott volna rájuk. Most azonban akadt igénykeresőjük és imre elő is kerülnek — a nagyneki komoggyár részvénytársaság pénztárából. A folyó hó 16-án tartott Sopron városának rendkívüli közgyűlésén Zsombor Géza következő feltűntet költő esetet tette szóvá. Tudomása szerint a részvénytársaság a közgyűlésnek bíróság által végzvényesen 30 000 korona körüli állami adó pótló megfizetésére lett letéve, amennyiben a l. a kincstár nevezett cég által a ténylegnek meg nem felelő bevallás folytán meg lett rövidítve. Minthogy szabályos adókievítés esetén ezen összeg után városi pótlóad és egyéb százalékok adó esedekessé vált volna, a város is közel húsz-ezer koronával lett megvívítva. A polgármester válaszában megjegyezte, hogy a város érdekeit legelőnyösebben védeni fogja ez a 20 000 korona körüli összeggel szemben is lehet. Így jött azután, hogy az eredetileg 31%-ban megállapított városi pótlóad ezen, továbbá a vízvezeték esetből számlatábla vehető 20 000 koronával, az egyéb töltek kivételkzében 69 százalékra volt apasztható.

— **A haladók nagysága** az. Rövid ideig élt, de gyorsan. Már születése is kintelt vadadás vála, 30-nál több, a legkülönbözőbb irányú orvosok álltak volt körül a betegségeit. Azóta minden évben, úgy karácsony táján meg-meg újul halálhírlökainak száma. Azt mondják, hogy kinek volt a híret költöttek, soká el, így lehetséges, hogy ezáltal is túléli meg a veszedelmes kizsát. — Meghízható forrásból ugyanis arról értesülünk, hogy nagyságok kötelek. A „Nevezet Öre” ismét feltéte választásos helyezés került. Még pedig oly annyira választásos, hogy ezáltal már orvos sem akad, aki kezelést magára vállalna. — Szegény bajtárs! Sok viharos nap dicső, szép, de mulányok emléke enyhül csupán betegségeket máro kijavít, hisz az a kicse, lánkoska is, mely alvó félben levő életének mocsében ma nyel pislog, immár kizárólag abból az elemből táplálkodik, melyet szentenyvesztő kurzusok báz pazar bőségében, de kevés eredményök öntek be. Szegény „Nevezet”! Tapasztaltatod immár te is, hogy az elvezet évs és iváson kívül — levegő is kell.

— **A katolikus konvent** múlt vasárnap esküztölté elnökölésállítás alkalmával az élénk agyú 446 szavazat leadását eredményezte. A három jelölt közül Kretschy Sándor dr. 299, Ulléin József 145 és Schaffner Antal 1 szavazatot kapott. Ezek alapján tehát Kretschy Sándor dr. lett a kath. konvent új elnöke.

— **A kath. népszövetség** f. hó 15-én tartotta első évi közgyűlését. Eljött erre a gyűlésre a népszövetség vezetékár élükön Rakovszky István országgyűlési képviselővel, aki egyuttal a kath. népszövetség elnöke. A gyűlést a közönség anyanyelve szerint három csoportban tartották. A legelső csoportban látogatott gyűlés a kaszinó nagyertermében folyt le, hol Rakovszky magyar nyelven beszélt. A német ajkúknak a paróciái tornacsarnokban Szemesvári György képviselő, a horvátoknak pedig a kath. kör helyiségében Barilich Lőrinc pápai kanonász szónokolt. Rakovszky István főleg a kath. népszövetség céljait fejtegette. Az elnökszabályok értelmében a gyűlésen újra választandó elnöknek ismét Rakovszky Istvánt választották.

— **A soproni polgári egyesület** f. hó 15-én sajtó helyiségében Zombor G. elnökölete alatt számosan által látogatott ülést tartott, melyen élénk eszmecsere mellett a város jövő évi költségvetése került megvitatás alá.

— **Mozgalom a zsidó hitközségekben.** Ugy látszik, valahára a zsidó hitközségek is érintette a modern szellem. Mint értesülünk a régi, avult rendszer felbontása érdekében különösen a neolog hitközség indít élénk mozgalmat, miert is a december 27-én tartandó választás iránt már hetek óta nagy érdeklődés mutatkozik. Winkler Adolf dr. ki 25 év óta elnöke a hitközségnek. Lemondott és megalkudt egy jól vezetett demokratikus ellenék, mely a régi rendszer ellen felvette a harcot. Ez a szervezet vasárnap délután a Pannónia fehértérmeiben látogatott értekezletet tartott, amelyen a hitközség elnöki állásra Weisz Jakab dr. orvost-jelölték, kit a jelenlévők telkesen megválasztottak. A képviselő-testület tagságokért azonban különösen erős küzdelem lesz, mert a demokratikus szellem bajnokai a régi virilis rendszer megdöntésére a legelőnyösebb harcra készülnek.

— **A városház törvényára** a nyár óta, a móta új mutatóalappal lett ellátva, állandóan rosszul jár és haranga himnusz dődt jelez. Ez ugyan bá, no meg szegény is, de gyűlölködés a megmészároltalanban ma bele kell törődnünk. Reméljük azonban, hogy ezen óra nem egyuttal az alatta folyó municipiális tevékenység igaz méréke és jelzője, mert akkor a dolgok ilyenmő mindenlétkébe beletörődni igazán lehetetlen volna.

— **Elfogott tolvaj.** A bécsi rendőrség e napokban fogta el Zieghaus Antal, itt ismeretes tolvajmester. Ez az érdemes ur egy ideig városunkban is működött, s legelőször Zámóban a „Három Korona” szállodában gyakorolta mesterségét, hol mintegy 100 K értékű ezüst- és aranytárgyakat, valamint 400 K készpénzt emelt el.

— **Felügyelő beiktatás.** A harkai ev. egyházközség újonnan megválasztott felügyelője, Heimle Károly dr. rendőrfőkapitányi múlt érdemjéppel iktaták be a harkai ev. templomba. A beiktatást Bunnér János esperes végezte.

— **Régi szolgálat** a tüzoltó- és tornagyűlésnek Graf Nándor, Ösmeri városunk apraja-nagyja. Sok évi pontos és lelkiismeretes szolgálattal és szolgálati tudásával érdemelte ki szeretetünket és hűvelésünket. Számadattal vesszük tehát tudomásul, hogy állását, megalunk köszönt le és mint hárli, ezzel teljesen a nemégre megnyit kerekpároskolának szenteli magát.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Özv. eszafőrdi Tóth Antáné a napokban forgópisztolyal melbe lökte magát. A szerencsétlen asszony állapotja veszélyes. Tettenéke oka ismeretlen.

— **Műkedvelő előadás.** A soproni magyar kisedővő január 5-én a Kaszinó nagyertermében műkedvelő előadást rendez. Az ünnepegy sikeres a gazdag és változatos műsor már előre is biztosítja. A műsort teka követi.

Pozsony, 1908 december 17

— **Silveszter ünnepe.** A helybeli radikális polgári párt esztűrtök, f. hó 31-én Keller János vendéglőjében teremben silveszter ünnepét rendez. Kezdeté Sörökör. A rendező bizottság az est kedélyes felolvasást, nagy buzgalommal poudoskodik. Tagok által bevezetett vendégek szíveslően fogadtak.

Győr, 1908 december 17

— **A gyűlölet magvai** gyümölcsöt esziket abban az teletben, mely a győri tantókepedészeket fejezli kihágás címen kihitotta az intézetből. Ugyanis az iskola igazgatója elrendelte volt, hogy ifjúsága december 2-án az osztrák koronázási jubileum alkalmából rendezett diszintenzitelen megjeljen. A 4-éd éves tantókepedészek azonban hazafiságból az istentiszteletől tüntetőleg távol maradtak. Keresték a büszkerzőt, de nem találtak. A közvélemény azonban meghurcolta a tantói kart, a győri püspököt és isten tudja kit, pedig ezek is csak áldozatai annak a gyűlölet szűle fellegásnak, mely évtizedeken át terrorizálja a jobb belátást. Hol keresünk hát a hibát? Semmi esetre semis it egynek hibáiról szó, hanem a társadalom tevélyegéséről. Ha nem a gyűlölködés, ha a szeretet vezérelné cselekedeteinket és a magasoszt érzelemlet átháva vizsgálónk a mindennapi eseményeket, hamar kiemelkednénk a köznap szony hüzközébről és a nemes fellegészen más látkört is biztosítana itékezésünkre. De mit tapasztaltunk eddig? Már a zsenge gyermeke beelőlják az önzés és gyűlölködés mérgét. Tanítják mindenféle haszontalanokra, tele túmlik fejéit holt betűkkel, kiművelik a gyomeket az élet „keserves harcához” kellő ellentállási képességre, irigységre, gyűlölködésre, bosszura, vallási túreltelenségre stb. de szeretete nem tanítja őket senki. Pedig ez a szeretet a táplálkozás érhelyük el azt, hogy ilyen közmegettrónokozó okozó eszték elő ne forduljanak. — Ezuttal a dolgot elsimították ugyan, amennyiben a király parancsára a növendékek vissza vették, de ezzel az ügy csak félig nyert elintézt. Semmiféle hitközségünk sincs arra nézve, hogy ma-holnap itt vagy amott hasonló eset ne történhessek.

— **Választás a Ferenc Ferdinánd városban.** E hó 23-ára tette ki Győr város törvény-

hatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén a Ferenc Ferdinánd városban halálraozás folytán megüresült egy bizottsági tagos helyét. Mint értesülünk, a mandátumot küzdő kököt között ezuttal komoly mérkőzés fog folyni.

— **A székes káptalan új jószágigazgatója** a helybeli székes káptalannal megüresedett jószágigazgatói állást a káptalan tanára Liliái (Herzenbergor) Gyulával töltötte be, aki eddig Ma 114th László fő szlovainai bírtoknál volt alkalmazva.

— **Réme et a Győrszögeten.** A nagy hóesés következében Győrszögeten elszakadt az egy k telefontör és érintkezésbe jött a villamos vezetékkel. Amiód 111-es Pálme kocsijá arra haladt és a lo valahogy rálepett a leszakadt drotra, a villamvezetékéből átvettelt 3000 volt erősségi áram a lovat megülte. A kocsi erő gazdájáért, lovas Pálnéért ment, aki midőn a helyszínre sietett, szintén rálepett a leszakadt és a villamos vezetékkel érintkező telefontör másik végére. Az erős áramütés következtében Ilse Pálme nyomas szőnyet halt.

Szombathely, 1908 december 17.

— **A városi képviselőválasztás.** E napokban érkezett meg a polgármesteri hivatalhoz az alsóház rendelete, melyben a képviselőtestületi tagválasztást december hó 17-ére, a képviselőtestület megválasztását december hó 21-ikére, a tisztújítást pedig december hó 29-ikére tűzte ki. A választási akts-hoz igazoló bizottsági tagokul Gaa l Sándor dr. és Borsits Béla dr. nevezte ki az alsóház, akiket egyuttal a tisztújítás előtt tartandó jelölti bizottságba is kinevezett. A rendelet vétele után a polgármester Némethi Gyula dr. választási elnökkel egytérte itézkedett a választási előkészületek dolgában. Megállapították, hogy az első négy kerületben 5—6 rendes és 4—4 pótlóg fog választátni, az ötödik kerületben pedig 4 rendes és 4 pótlóg. A szavazás a máshoz kerülte elemi iskolában, a városban és a harmadik kerületi iskolában fog történni.

— **A sportegylet jépalja bérletjei.** Mint értesülünk, a sportegylet félárú jépalja bérletjeit csak december 15-ig válthatták ki az egyesület tagjai. Rendes jegyek váltható naponta délután 3 3-ig a sporttelepen.

— **Állat az embern.** Gergely Alajos helybeli kocsos Nagytáplán határában a központos merényletet követelt el egy leány ellen. A merénylőt feljelentették a szombathelyi kir. ügyészségnél.

— **A munkásigazgatás.** A munkásosztály értelemében emleke céljából alakult munkásigazgatásba a beírások ma kezdődnek.

— **A nőtiszviselők háziatelye.** A nőtiszviselők egyesülete e napokban sikerült háziatelyét rendezett a polgári iskola nagyertermében, melyet zsuffolag megüresített a közönség. Viharos tisz honorálta a Jalyovszky Vilma kedves énekészait; kiváló volt a Lax Margit szavalata, mely után Halász Aladár adott elő a nagy tetszésel melodrámat, Laub Vilma zongorkasíretele mellett. Az est főpontja Engel Géza felolvassa volt a „Nőmozgalom és a közvélemény” címmel, mely mindvégig lekötötte az érdeklődők gyűelmét.

— **A takaréksóság iródaja** és a tőkegyűjtés eszköze az **Első Soproni Korona és Önségelyező-Szövetkezet** (Petőfi Sándor-ter, ezeltől Színházter 6. sz.) a **1908. január 15-én megüresülő VII. évtársulatba** már most jelentkeznek a tagok. Aki ét éven át, ebbe az évtársulatba hetenként egy koronát fizet be, ét év után körülbelül 300 Koronát kap vissza. Beíratás új nincsen. Minden tagnak joga van ottléso és koronát visszafizetlő kölcsönre, külön kamatfizetés nélkül is.

Virilizmus a soproni zsidó hitközségben.

Sopron, 1908 december 19.

Nagy és sok kötetel betöltő és hosszú évek fáradságos munkájának és buvátkodásnak eredménye lehetne csak az a munka, mely a virilizmus keletkezését, fejlődését, történetét, annak has- nos vagy káros voltát, jogosságát vagy jogtalanságát akarna leírni. Azért a szerintem átkos és az emberiséget megszegényítő virilizmusnak csak egy jelen-ségeről akarok néhány szót mondani. A soproni izr. hitközség képviselőtestületének újra választása alkalmából jelentékeny számú közönséges tag közölgött indítványt, hogy az alapszabályok megváltoztatásával a hitközség életbe a demokratikus elveket érvényesítse s kiküszöbölje a képviselő testületből a virilizmus- mert a virilizmus mindenütt idejét multá, de talán sehol sem annyira mint egy zsidóság bel- és hitéletében. Már az őskorban, s ma is, még a legvadabb népekkel is vannak a népek vezeterei, de ezek nem azért voltak s ma nem azért vezetők mintha az illetőknek a legutóbbi vagyunk, pénzükvolna, hanem mert szellemi, vagy mondjuk testi kiválóságuk által kiütköztek. Így keletkezett a vének tanácsa, amely a keleti, tehát a civilizáltabb legelőrehaladottabb népekkel volt szokásban. Ezt értem is, erti is mindenki. A vének egy hosszú élet tapasztalatait érvényesítették a közügyekben és képviselték a józan, higgadt megfontolást, a közügyekben, az ingát, mely a heves ifjúság tettekeszsége által hajlott órást méréskelte a rohamos egyenlőtlen ugrásszerű haladásban. Így volt ez a zsidóknál és a rómaiaknál is. A középkor rendi alkotmánya találta ki a virilizmusot, az önkénynek és kenyeralomnak ezt az átkos intézményét. Nem a kiváló testi tulajdonság, nem a hosszú évek beszűrt tapasztalata, nem az ész, a bölcsesség, hanem a pénz a vagyon mennyisége képviseli az embert arra, hogy a közügyek vezetésében részt vegyen. Lehet a virilista aljas gazember, kerítő s uzsorás, vagy felegyáz viselt, rabkosztón hízott alak, analfabeta, özevgyek árva megnyomorította: csak pénze legyen több mint másnak s immáron jogosítva van arra, hogy a közügyek vezetésében részt vegyen, még érdeke szerint ezeket megnyomorítson. Még szerencse, hogy a virilizmusnak van megfelelő ellenszava, a választott képviselőket, ezekkel főlösbesége sokszor a jóval magabiztosabb intelligenciájuk és az ész virilizmusában nyilvánul. Talán a soproni izraelita hitközség az egyetlen, hol a képviselőtestület a virilisz rendszerére van alapítva. Szégyen, gyalázat, hogy egy ilyen nagy testületben elég legyen 80 korona adónak fizetése, hogy valaki virilista jögon tagja legyen ep a királván érckönyv zsidó hitéletnek, ahol a vének, a bölesek tanácsa volt hivatal a vezetésre. Ha ma nem is bízhatjuk a vezetést a vének tanácsára, azt a felvilágosodott, demokrata polgárookra kell bízni, kik a hitközség élet fejlesztése mellett, azt sem felelik el, hogy kik magyarak és magyarrá teszik meg azokat, a hal lételem keves számú zsidót is, akik külsőségekben még nem mutatják ki igaz magyarságukat.

Bród Adolf.

Sopronvármegye közgyűlése.

Sopron, 1908. december 9.

Szoklatlanul élénk látogatás mellett tartotta vármegyénk Baán Endre dr. főispán elnökléte alatt közgyűlést, mely egész váratlan esemény színhelye lett. Megesett, aminek ember emlékezet óta nem történt, hogy a közgyűlés az állandó választmány javaslatával szünetlen, a kisgazdák javára döntött.

Nagyfőhíány vadászterület évek óta Eszterházy Miklós herceg bírta bérbe. Az azon, a herceg által tenyészett nyulak azonban annyira elszaporodtak és akkora károkat okoztak, hogy a község a lejáró berletet semmi áron sem volt hajlandó megváltani. A vadászberletre tehát még árlejtet sem hirdetett és azt kez alatt, Tinnhof György nagyfőhíány lakosnak adták, miert is az eset a közgyűlés elé került.

Az élénk vitát, melyen Ormosy Károly nagyfőhíányi jegyző és Hajas Antal alispán is részt vett, Wolf Lipót bormagy-kereskedő férfias felszólamlása döntötte el. Ő — úgy mond — alaposan ősméri a nagyfőhíányi viszonyokat és tudja, hogy a panaszok jegezt az intézők egyszerűen kinevetik. Tudja ugyan azt is, hogy e miatt a herceget okolni nem lehet, de mind annak dacára kétfős mértékkel mérni nem szabad, mert az anarchiára vezet. Ősmere-éseleket, midőn így kez alatt kiadott berletek szinten csak strolchmanok által megtámadtattak, és a közgyűlés mégis a hercegnek adott igazat. Ez veszedelmes eljárás.

E beszéd hatása alatt azután a közgyűlés 70 szavazattal 54 szavazattal szemben az állandó választmány javaslatát elvetette és a nagyfőhíányi berletet jóváhagyta. A közgyűlés többi pontjait sokkal al-landelőbb jelentőségűek, sem hogy azokkal bővebben foglalkozni.

Nem mulasztathjuk el azonban, hogy a nagyfőhíányi berletéséteől kifolyólag a vadászati törvénynek által teremtett kisgazdák súlyos helyzetét néhány szóra ne miltassuk.

Ami vadászati törvényünk a vadállomány szaporítását és kímélését célozza. A nagyfőhíány falusi kisbirtokosokkal és apró földművelőkkel szemben jártak el kíméletlenül, mert rendszerint ezeknek a területükön nő fel a vad, onnan veszi táplálékát. A vadat azonban csak a vadászterület bérli vadász-ajták és a bérösszegeből az egyes apró birtokos mit sem kap. Hatványozódik a baj ott, ahol a földművesek apró földesek körül vannak véve nagy uradalmakkal, hol a vadat rendszeresen tenyészik, mert ott a falusi nép termése teljesen ki van szolgálatva a vadak pusztításának, hiszen a törvény csak a szarvas és dámvad által okozott természetkáros megelőléséről intézkedik. De már az apróbb vadak kártételeit, mely a vadak által okozott károk nagyobbik részét képezi, senki sem téríti meg. Így módon azután a kisgazda sok-sok fáradságos munkáját a vadak emékel fel és jogos panaszának méltányos elbírálására akkor sem számíthat, ha a visszasz törvény egyenesen a romlását okozta.

Ime egy eset.

Egy vadásztársaság hajtói a szomszédos vadászterület vadait botokkal állították a másik társaság területére, mire a hajtók visszaszavoltak. Par-óra mulva megjelentek a vadászok és valóságos keresztüzde fogták az őszterrel vadat s azokat mind halomra lövöldöztek. A hatóság azonban fellejtette a hajtókat, mert ezeket csak akkor binneth, ha felelyverrel vagy fegyverrel vadászók szándékba lépnek idegen vadászterületre. A vadászoknak pedig semmi bántódások nem lehet, hisz a saját területükön löttek le a vadakat. A kisgazdák termése azonban oda volt.

Es az így esetek száma határtalan. Itvolna tehát már az idő ezt a törvényt a kisgazdák szempontjából alapos revizió alá venni.

A VÁRMEGYÉKBŐL.

Sopron vm.

* **Kapuvár.** (Csendélet Kapu-várott.) Hat bizony Kapuvárot még mindig a „bicskázás” korát éljük! Napirenden vannak az esetek, hogy néhány „bátor” legényke csak egy vitézhőből szurkálja emberársait. Nem tudjuk felfogni, hogy tulajdonképp miben is áll az a hatósági védelem, ha a kapuvári polgárság annak a veszélynek van kitéve, hogy uton-utófélen agyonzsarújat. Kroyer 19 éves kapuvári legény a minap a „Hungária” kiváltás pincéjével az udvarban öszezszálakozott, s midőn a pincér a veszekedő halálra ruhantot faképnél hagyta, ez nyitott késsel rohant a közönséggel telt kávéháza. A pincér övédelméből rádót a támadóra, kit combján megsebesített. A sebesült a kórházba szállították. Ugyanezen a napon Nemeth György Andrásnak ívasi kedve támadt, s minthogy előtte a koremska kaput bezárták, erőszakkal hatolt be. Itt azután Eln vendégös atyját orvul megtámadta és két ízben megszurta. — (Megszoktotta a közgyűlés.) Kovács volt kapuvári közgyűlés minden bucsú és számadás nélkül Amerikába vitorlázott. Többekézt megemlélt, hogy Kovács ur meghitt barátainak, kik ekkor számlázvegy, kissé kellemetlen emléket hagyott hátra, minthogy azonban a hőlegyeske ferje szinten Amerikában van, az ügyről esélyeg roferatát a szökből szerelmes konkurens. — (Törvényfai mizériák.) A kapuváriak már jó ideje nem tudják, hogy hányat ütöt az óra.

Törvényóra van ugyan, de szerkesztet a rosszá marja. Az éjjeli jár se tudja már mennyire jár az idő, mert nem hangzik el figyelmeztető dala. Tehát időtlen lenne, ha a közési elüljáróság e tarthatatlan állapoton segítene. — (Mindén kár hasznossal jár.) Elment a bíró, oda az igazság. Domonkos bíró ur már mintegy 8 hetet ezöltt ismeretlen helyre távozott, s azóta szünetelnek a polgári perek is. Már bizony így irigylendő adós máshol nem igen léteznek. No, de azután a hitelzők! Ezek már kevésbé irigylendők. — (A korcsolázó egyesület) már nem készülődik az idei szesszon. Göszvittyalok szivattyúzzák a vizet a Rabából. A pálya nemskora megnyílik. — (Országos vásár.) A helybeli országos vásár f. hó 14-én igen gyenge látogatás mellett folyt le. Így rossz karácsony várunk még nem volt. Az állatvásárra a rossz és sikamlós utak miatt alig történt felhajtás, ehhez hozzájárult még az is, hogy a sertesvészi miatt a sertes-vásár teljesen be volt tiltva. It is, mint egy idő óta az egész országban, a felhajtásra került összes növédekmarhat állások visszaroltak, még pedig elég jó arban. Felső azonban, hogy a növédekmarhatnak így intenzív kivétel meg megkecséri országunk. Egyébként bizony rosszult volt a vásár. — Hisz meg veredés se volt.

* **Nemesböd.** (Gyilkosanya) Ne-eskerét e napokban egy csesemő temetérre bukkantak. A megindított kutatás kiderítette, hogy ezen csesemő az itt lakó Bak Lajosné gyermeke. Megállították továbbá, hogy Bak Lajosné fojtotta meg gyermekét és a tetemet is a tásta el a kertben. A gyilkos anyát elfogták.

* **Nemesböd.** (Előtint segédjegyző.) Károlyi József nemesböd segédjegyző szombaton delután titkosan módon eltűnt. A körjegyző Károlyi József Surány község adójának behajtásáért biz meg. Károlyi azonban visszaszolgált megfizetésárával és a be-szedéssel adókkal kerekelt oldott. A bíró, bár Károlyit a község határáj kísérte, nem tudja, hova lett. A csendőrség megindította a nyomozást.

* **Lakompak.** (Osztrák állampolgár letti.) Az idő illetozégén. Bácsban lakó Wodits Anna varrónő a magyar állam kitékeiből elbocsátották.

* **Hídesség.** (Kanyaró.) Községünkben a gyermekek közt a kanyaró járvány-szerűen terjed. Az alispán elrendelte az iskola zárást.

* **Kishársfalva.** (Lopás.) Vajta Ferenc néptől szökényéből Vajda István aranyégyezre hálaló 26 koronát lopott. A tettest elfogták.

* **A vármegyei kisdénevelés és gyermekmenhely-egyesület** f. hó 16-án a vármegyeüzán, Hajas Antal alispán előnökte alatti igen szép látogatást gyűlést tartott. A gyűlés tudomással vette az eddigi kintlétsakat és megállapította az egyesülethez érkezett kérvények alapján az egyes ovodák segélyösszegeit.

Vas vlm.

* **Urdomb.** (Mérgezéses vadja által.) A muraszombati vizsgálohróság egy rejtélyes ügyben nyomoz már hónapok óta. Csahuk Károly és Vörös Anna helybeli lakosok jó viszonyban voltak; történt pedig, hogy Csahuk Károlynak felesége, Vörös Annának pedig a feje hirtelen meghalt. Az eset gyanut kellett; a holttesteket exhumáltak s mindgyik holttest végy vizsgálatán bizonyos mennyiségű arzénkiumot találtak. Ez a körülmény csak megsejtölte a gyantut; minthogy azonban a vizsgálat során egyéb terhelő adat nem merült fel ellenük, a mult napokban a vizsgálohró szabadbábeli helyezte Csahuk Károlyt és Vörös Annát.

* **Vép.** (Mögvert pékséged.) Fneisel József 27 éves vepi pékséged késő este hazafelé ment s mikor a Kondorf-féle korsóra el tért, szembe jöttök vele Tóka Ignác, Simon Lajos és Kopesánd János vepi legyenek. A legények között csakhamar összecsalakozás keletkezett, aminek során Fneisel Józsefet úgy elverték, hogy a járás-orvos véleménye szerint 10 napi gyógyulást igénylő sérülést szenvedett. A verkedő legényeket a csendőrség fejlejtette a járás-börősnágnál.

* **Közleg.** (Szerencsetlenül jó hárszár.) Kadók István a helybéli 9. járász-ezred közlegénye tegnap Szombathelyről hazaa utazott. A faradt katonaa a vasúti kocsiban elaludt és nem vette észre, hogy a vonat már Köszegre érkezett. Itt talatás közben annyit lőköstök a vasúti kocsit, hogy Kadók vége is felébredt s minthogy azt hitte, hogy tovább megy vonatja Köszegről, a mozgó kocsitól kinyugrott; meg pedig olyan szem-szerencsétlenül, hogy elcsúszt és kezze a szomszédos vágányon haladó mozdonyok kerekei alá került. A mozdonykerekek Kadók ujjait borzalmasan összeroncsolták. A szerencsetlenül járt hárszár sorléseivel becsillították az esepatorkiárba. — (A vadászlakatanyja utjapertése.) Polgarmesteri hivatalnok a tervezett vadász-lakanya utjapertése ügyében felhivat intézett a vállalkozókhoz, hogy ajánlatukat e hó végéig adják be a városnak.

* **Nemesecő** (Börtönrész.) Káttar Lajos börtökbe hazába ejel ismertetés feltesse be-törtök és 240 koronaa értékű holmit elrabolt. A börtökös zsakmányoknál elmenekült.

* **Csalja.** (Örülési rohanában öngyilkosság.) Kruzejar János földműves már régebb óta ósa súlyos idegbeteg szenved. E napokban a csalja erdőben lát szedett a 70 éves agyastán s háttámlaa ottan erdőben nyílvánult, hogy örüli rohanában felakasztotta magát. Holttestét megfalyva talalt meg az erdőben.

* **Szentgöthárd.** (Az előjáróság fejelemle.) A szentgöthárdi járási-zámvör nagyközségek adminisztrációján, különösen pedig adóügyi közlekedésben nagyirányú szabálytalanságnak jött a nyomra. Ezért az előjáróság elaa képviselőtestület határozata alapján a főszoaligábró fejelemle indított. Molnár Gyula jegyző és a köz-legy pénztárosát állásától fellegesztette, Molnár Gyula a fellegesztés ellen e napokban felebezést adott be a vármegye alispánjához és visszahelyezést kért. A főszoaligábró

Molnár helyébe helyettes jegyzővé Salamon Gyulát, pénztárossá pedig Szepczeren Anzelm képviselő-testületi tagot nevezte ki.

* **Egervár.** (Fegyelmii a körjegyző ellen.) A vasvári főszoaligábró fejelemle vizsgálatot indított Székely József körjegyző ellen, aki 1908. évi május 15-én 35 k 30 f tiszta ügyési költséget hajtott be, amit többszöri felszólítás után csak 1906. évben terjesztett be. A vasvári főszoaligábró Székely Józsefet ezen mulasztása miatt 20 k pénzbírságra ítélte. A fejelemle végülátározta Sándor győrszentesi, községmunkács, aki most megküldte a főszoaligábróval az utasítással, hogy teljesítse a fejelemle vizsgálat felbírálását.

* **Körömd.** (Tisztújítás) Izen élnek mozgalom indult meg a jövő hét végén tartandó tisztújítás ügyében. A lefojt képviselő-testületi tagadásnak a mostani előjáróság bukását jelenti és előláthatólag teljes és igazi tisztújítás lesz a városban. A tisztújítás ügyében megtartott értekezleten a bíró állára Háy József iparüstielet jegyzőt jelölték, helyettes bírónak Kovács Sándor győrszentesi, községmunkács, Kerescsényi Sándort, pénztárhoznak László Edét Tanácsbéli előjáróknak jelölték: Babos Kálmán tabornok, dr. Dienele Elek ügyvéd, Leithner Endre, Grünbaum Béla, dr. Gergő Samu, Láng Rezső, Szabó Lajos, Spiegel Samu, Gündöcs József, Kluge Pál, Schreiner Sándor, Garger Ferenc, K. Bartik István, Rácz Zsigmond, Laskovics Károly.

Győr vm.

* **A vasárnapi vásárok ellen.** Győr-vármegye törvényhatóság bizottsága egyik közgyűlési határozatából kifolyólag felírta a kereskedelemügyi miniszterhez a vasárnapi és vásároknak betköznakra leendő előhelyezés iránt. A vármegynek ugyanis az volt az intenciója, hogy megszűntessék a vasárnapi és vásárokat által történő sokolt véres és vásárokat a kereskedelemügyi miniszter a vármegyek ezen feltételekhez most körrendeletben válaszol és a kérelmet nem teljesíti. Indokolja azzal, hogy a vasár-talpi jogok tekintélyes része királyi kiváltságos jogok alapján s így e magánjogok tulajdonosi megkülönböztetéses intézkedések híján, miniszteri rendelettel nem közteljeszhető a vásároknak a királyi kiváltságokhoz megkülönböztelt előjárások betartására. Amely azonban kiírta-ba helyez a miniszter, hogy jövőben pótvásár és vásár előhelyezést vasárnapra vagy ünnepnapra nem fog engedélyezni.

* **Gyömrő.** (Sikerült vadászat.) A sokszójas vadásztársaság tegnap itt nagy korvádatot tartott. A sikerült vadászat eredménye 130 egylet nyul, egy fazék és 15 fogoly. A vadászat után a gyömrői kaszinóban természetesen társasvacsora volt.

* **Nyul.** (Beesi borvasárlók.) Ritka jó bortermes közönlöt be majd az eger Dunántulra, de mi baszna, ha mint az igen is, a borra végre nem akadták. A bortermes tekintetében az ideig közeletnek sen panaszkodhat, hora elég lett, de vevő csak gyeren akadt rája. Most nem ki Beszélő előzők ehen is. A napokban ugyanis Beszélő hosszabb tartózkodásra több nagy bor-vegy kiküldötte érkezett ide, akik nagyobb borvasárlásokat ölajának eszközökön. Hogy hosszabb időre érkezett az ahól követeletük, hogy a borvegyek öklök lakosokat vetek fel.

* **Révfüla.** (Karácsonfa az állami népiszkolában.) A helybeli hármas asztaltársaság az állami népiszkola tanfolyam karál együt szep tette határozta el magat. Ugyanis az egyik tanteremben a növényeknek díszes karácsonyfat állítanak fel és tekintet nélkül a gyermekek szülőinek végy, helyzetére, megajándékozzák őket, ezenkívül 15 szegényesüny gyermeket minden ünnepség nélkül felirhaznak.

* **Peér.** (Takarmanységely.) Itt a vármegye gazdasági egyesület 146 méter-másza takarmanységet és 96 méter-másza tengetür utat ki. A takarmanységet mintjárt ki-ostozásra került.

* **Bönyö.** (A társaséletből.) Gengli Edén e hó 15-én ünnepes névost tartott. A helyi és vidéki intelligenciának a névostely alkalmaiból szép mulatságnak volt része.

* **A Rábászabályozási társulat.** Bíró Elek műszaki tanácsos, igazgató főnökmök utján azon kérséssel fordult az alispáni hivatalhoz, hogy az 1909. év folyamán igénybe-vehető úrvedelmi közzévele rendelőköz törvényhatóságú tisztviselők neve és beosztása a társulattal nem közölöttet s ezt a törvény előírása szerint a társulattal meilőd tudassák.

* **A györmeyei kivándorlási mozgalom.** Györmeyben a kivándorlási mozgalom egyre nagyobb méreket ölt és Tenyő és Fátka vidékéről csapatosan vándorolnak ki a lakosok. Nagytest tudósított most újabb adatot szolgált a kivándorlási mozgalomhoz. Ertesítés szerint Nagycs közögből az utolsó hó leforgása alatt nem kevesebb, mint tizenketten kértek utlevélet és meg új előtt elhelyezték a kivándorló Magyarországot. A mozgalom elvárohatott volna a helyes eslekedések ideje.

* **Ballyon.** (Kanyaró járvány.) Községünkben a kanyarójárvány miatt bezárt iskolákat karácsony után megnyitják. A járvány, amely október 29-án lepett fel, Ludányi dr. járásorvos szerint a lakosság 29 százaléka átválta meg.

* **Szövényháza.** (Mögcszönt a sertés-vész.) A községünkben eddig nagy mértékben elterjedt sertésvész most megszűnt, ennek következtében a zárlatot feloldották. A lefojt járványban a községhez tartozó Szapud-pusztán a 624 sertest számláló állatállományból Schiffer Kálmán al. állat-orvos zaro jelentése szerint 130 sertest meg-telenedett, 35 pedig elhaltott.

* **Rábacsény.** (Állatjárvány.) Községünkben a lefojt felpepett s ezért a zárlatot elrendeltek.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

Szombaton, december 12-én Nagyóir került színe Nyáray Antal vendégfelpelepet, ki nehéze feladatát derakosan oldatta meg és főképp a nézők jelenetében Jávör Arankivál aratók városos tapost. A többi szereplők is jól megfellest. Ezt követően Caubert, jóbann mondva habarék. Az enekészámok, Szilassy Eleit kivéve mint szer értek, nem voltak kelőkép betanítva s hiányoztö bennük a precizitás. Görög Olga mindig egy fél hanggal feljebb volt mint a karnestel, ki csak úgy kezdte az előte-szóköt, míg az enekészám végén megis csak utólete szerencsésen. Antal Erzi s Lili kerüjögével kinözte a közönséget, a futamok-tól azonban megkímélte hallgatóit. Jób enekészám valszómbótt volna. A Cabarette szá-mok enekészámok és így ezekre több gondot kell fordítani, nem jára tehát hogy az enekészámok és enekések teljesen közönlötlenül álljanak ki. — A cabaret hóse — és ezzel kellett volna kezdéni a recenziót — Nyáray rolt, ki Petöfi „Falu végén kura kocsmá” című versében nagy hatással mutatta be a nézők korcsma jöseit. Utóljára enekészámunk meg eröl azert, hogy legalább valami jóval zár-haszok kritikánkat.

Vasárnap, december 13-án este János vívöz ment. A szerezostás a régi volt, csak Buzó és a király leány szerepe került más szerkebe. Buzó Nyáray kreálta és a mint kerül versében nagy hatással mutatta be a nézők. Görög Olga is a király leány szerepét eléggé elfogadhatóan enekelt csak néha-néha zökkent ki a taktusból. Ennek oka azonban a nem eléggé alapos betanítás, ami-

ből kifolyólag azután a H. felvonás fináléja sem jutott kellőkéig érvenye. — A rendezőt azonban felkérők, a város színpadjaét — néző megelégedését elkövető kibejárja a színpadra.

Hétfő, december 14-én a Gyűlések került színe. Szerezésen gondolat volt ezt a farszto darabot, melyben a szinesz lojtu-jak-kei annélkül, hogy érvényesülhetne, egy esti előadásra elővóm. Az előadás. Nyárait mint vendég és Nagy Dezőt kivéve gyöngye volt. Tompa sem tudott érvenye vendöni. Nem is neki való szerep az. A többi szereplők pedig azt sem tudták mit mondjának egymásnak, így sem tudták a szerep-ét kedvelni volt valamennyi. Farnosi és Ditrói egyenesen kinos volt. Legszíndalra méltóbb volt Nagy Dező, hogy ezt a silulden szerepet végig kellett játszania, meg-szánta őt Nagy Miklós is, ki az előadás után Dianna sóborszereszt ajánlott neki — felülítés elzabold.

Kedden, december 15-én Harsányi Margit, hosszas betegség után ismét előszár- tegetett fel a Gyűlésekben. Az előadás kitünö volt, minden szereplő, még Ditrói is, teljesen feladatuk magaslantat alkottak. Szerdán, december 16-án Nyárai hirtelen rosszullete miatt Földes Dező volt kénytelen egyik legjobb szerepét, az Ördögöt átvenni. Az alkalommal a szerep- lők mind jók voltak. Pa.

Apróságok.

Hírik, hogy Máthe nem jászék többé tartit Rájnerrel, hogy ezentul szerepet megfogja tanulni és hogy a tulzasokkó felhagy; hogy Tompa Kálmán nem szöl többé az amerikai magyarokhoz és inkább Ditróinak fog ezentul a lelkere beszélni; hogy Nádaszy, Tolnay karmestert hütlényen rajta kapta, (Sokszor el hagyja a zeuekert). Pa.

Az Egészség-Naptár VII. erőfolymát lapoztuk. A választékos ízezzel, szép vaszkönytesben kiadított 320 oldalas kötet atkintésem után örömmel konstátjuk, hogy ez a könyv ami könyveink egyike. Hét év óta évről-évre meglátogat bennünket ez a hurog kötet, hogy tudással és szeretettel öklakson bennünket egészségnök megövasu- nak alapsmereteire. Az Egészség-Naptár példátlan népszerűséget élenek magyarraza az 1908. évfolyam zaszad tartalma is. Így többek között: Dr. Gröz Gyula a csesemö természetes táplálással ir. Dr. Marton Sándor a fiatal anyának ad tanácsot. Dr. Neuberger a gyermeknek fillettségéről; Dr. Jakabné Racz Hanna a verszegységéről; Dr. Tompa János a tisztaságról; Dr. Hahn Dező a gimnókor felismeréséről; Dr. Dozi Imre az alkohollkerdeséről; Dr. Farkas Daniel a sereklől; Dr. Lessner Rudolf a usoni kezedesről; Dr. Pach Henrik az isztoményekről; Dr. László Gyula a tüdőbetegség házi keze- léséről írnak tartalmas, tanúságos cikkeit. Az iparegészségügy rovataiban Dr. Brod Miksa és Dr. Pach Henrik adnak igen értékes szociológikai megfigyéseket. A mező- gazdaságtegészségügy és a sportegészségügy rovataiban Dr. Fettes Ottó, Dr. Stankovics Szilárd, Dr. Záhorszkis és Dr. Andor Endrétöl kapunk becses utmutatókat. Majd az egészségügyi intézmények ismertetése után hosszú szóban vonulnak el előlunk a hasznos tudnivólk egy láncolata. Az értékes és igen nagy szociális munkát vállaló kötet Dr. Marton Sándor avatott szerkesztője. Ára I korona 20 fillér. Meg- rendelhetö Dr. Marton Sándornál (Budapest, VI., Sziv-utca 18).

SAJTÓHIBÁK.

(A sajtóhibás szó ritkítottan van szedve.)

A „Soproni Napló“ 283. számából.

Sopron, december 9.

A vármegye törvényhatóság bizottsága ma tartotta rendes közgyűlést, mely vártá- lan esemény színhelye lett. A decem- ber közgyűléseknek rendszerint jóval keve- sőbb a tárgyas és így a mai közgyűlés sem kellett volna nagyobb érdekűket, ha azon a választásokon kivül más érdekös tárgy nem szerepelt volna.

Ugyanis, nem akarjuk feltételezni, hogy a „S. N.“- és olvasóközönsége a vármegye közgyűlésében csupán a tiszti választásokat tartja érdekesnek és abban, hogy e közgyűlés az állandó választmány javaslat ellenére egyszer kivételesen a kiszagdák érdekében döntött, kiemeli valót nem talál.

RÖVID HIREK.

* (Széngázmérzés.) Budapestén az alkotmány u. 16. szám alatti levő Ungár fele pensióntulraban alkalmazott 19 éves Groszmann Agnes és a 21 éves Korlátier Hermina nevű szobalányokat reggel szem- mérzés folytán eszméletlenül találtak szobájukban. Amire a mentők megkerkeztek Groszmann Agnes már kiszívenedett.

* (Széngázmérzés) folytán Jászokában Dávidnek Bartos s családja veszélyes helyzetbe jutottak, melyből csak a szomszédok mentették ki. A család két legfiatalabb 3 és 5 éves tagja azonban a mérzésnek megis áldozatul estek.

* (Romlott élelmszerök) Törzs Armin magánhivatalnok. Budapestén, csemegé- kereskedésben járóköt halál met. Kévéssel ennek élveze után két gyermekével együtt mérzés tünetei között rosszul lett. Az élve- zett hal romlott volt.

* (A végzetes Browning revolver.) Buda- pesten a Nagy fele kormszaban Garasics Mihály vígvaatárságából kebelbarátját Hen- riet Karolyt agyolátte.

* (Szó tölt pénzszedö.) A leikámi papirgyár Schönthall Tóder nevű pénzszedöje 320 koronával kereköt oldott.

* (Öngyilkossági kísérlet) Özv. Keneszi Ferencné budapesti nagánözöl szerelmé- bántalán marv lököt ivott A szerencsétlen ró a halálra víróköt.

* (Gyujtogatás a fővárosban.) Budapestén az V. kerületben levő Schaar Maricz fele papirkártyaban ejeil 11 oraker tötött ki. A tűz rohamosan terjedt és lokalizálás csak ügyfél-bajjal sikerült. Alapos a gyanu, hogy a rakást felgyújtották.

* (Jog és hatalom.) Bosznia Strpezi nevű községében az oda kirendelt felderítési osztály egyik hadnagya a falu tanítójának 14 éves szépséges leánya iránt szerelme- nyüllyudt. Hosszas erédíménytelen szerelmi csatorkod után erőszakhoz folyamodott és a leánykát katonai ögrátával elrabolta és lakására hurcolta. Mint a hatóság vizsgálat kiderítette, a leányon erőszakot ejtett. A vad kéjence ellen, úgy a hatalom való visszaélés, mint nemtelten tette miatt szigorú vizsgálat folyik.

* (Sikkasztó gyómantkereskedö.) Amster- terdamban egy Stokvies nevű gyómant- kereskedö körülbelül fél millió frank értékű gyómant elikkasztása után megszökött.

* (Mögörölt család.) Pávia közelében egy parasztagyula legfiatalabb leánya bele- szerelt egy fiatal legénybe, ki azonban szerelmét nem viszonozta. A leány anyjára szivére vette a legény-hűségét, hogy bele- tegedgetett és időnként üldözési rohamokat kapott. A leány mániája lassanként átragadt a család többi tagjaira is és az e napokban a szomszédok fölryatolt város verekedés

alkalmából az egész család, förit, asszonyt és három leányt lefogták és bezárolították öket a páviai öröklet házába.

* (Hájpégés Fümében.) A fumei költö- ben H. hó 17-én öitási úzezzel pusztított egy Loyd hajón és a tüzeek emberdört is esett áldozatul. Stansich Konstantin városi tűzoltó öltás közben a tűz által veszélyeztet szomszédos raktár 10 méter magas tetöjéről leestt és szörnyen halt.

* (Sónna Hoy anarchista ör elítélésé.) Sónna Hoy, valödi nevén Holzmann János anarchista ör Varsóban 15 év kényszerneunkra lett itelve. Börtöt egy röprát vezetke, melyek élle az orosz kár csaiad ellen irányult.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBÖL.

Igen tisztelt Szerkesztö ör!

Szomszédoknak a folyó érre több mint 100 koronával emelték adóját annélkül, hogy erre alap lett volna. Gazdálkodniuk drága az ideje és mások hibái miatt megéppenségen nem szereti pazarolni. Nekem e napokban a penztulryagato-ságnál amly is dolgom lévén, felkért, hogy járnek el a ügyében is és igaztassam helyre a tévedést. De visszességemmel alaposan megjártam. „Maga az a X. Y.“ — volt a mogorva kérdés?

„Nem, sziveségböl járok közbé“, va- szólom szerényen.

„Akkor magával egyáltalán nem tár- yalok.“

És következett erre tagadó válaszának úgy durra és sértöt értelmezése, mely minden tisztességes embernek az arcába kereköt véret.

Nem akarom az illetöt megnevezni, mert domora eljárása nem egyeni hibája, hanem a szemléle, a rendszeré, mely aliat nyög. Ez azon vez, melyet majdem mind magunka öitnek, ha isten kegyelmöl, a szülök áldozatkészségböl, úgy talál épp az adozítottkó fillérböl, öszöndönjak révén, hivatalnokai polera vörpödnök.

Ily szellemmel szemben egészen ter- metesnek, hogy a polgárság minden ellen, ami hivatal és mindenkivel szemben, ki hivatalt visel, ellenszenvés. Vagy talán jutal- mázzuk gorombaságukat holmi drágasági pótlékok, fizetéselézzéssel, szölv?

Tessék ezt az illetö öröklet jól meg- fontatnia és pedig saját érdekében, hogy miért van a hivatalban és miért hozzá a fizetését. Ideje volna, hogy abból a csökö- szeslemböl kivétközödnék és az irak és hivatalnokok melótan teljesítsenek feladatukat.

Kiváló tisztelettel!

Egy adófizető polgár.

SZERKESZTÖI ÜZENETEK.

Halás köszönet a számos lekes ödvöz- letért. N. B. Ödög még nem jutottunk. Sok rossz- lekö ember van ugyan a világon. De minden irány- zatot csak azért, mert meggyökösdönkölt nem egyik guszgánk nyilantása, legalább is — szökölöség, a Pásozgy Községük szives érdeklödését, de a költöllet nem használhatjuk. Kerünk kevesebb agresszivitással ir, de több ténylegi adoztat tartal- mazó dolgot. Semelyes érdekek iszaplására nem vállalkozunk. S. T. Györ, Felette kedves ödög. Kérlek belöle máskor is Ödvözlet! H. K. Szar, S. I. Bék, E. G. Szarvák, N. I. Bök, G. K. Györ, S. I. Kapuvár, P. Pásozgy, V. G. Szombathely, S. B. Szabadbörzse; halás köszönetükkel ez uton is.

